

ولادت علی (ع):

رسول گرامی اسلام در سال عام الفیل در مکه معظمه دیده به جهان گشود. فاطمه دختر اسد در حالی که از ولادت پیغمبر خدا و از شنیدن آن همه معجزات و کرامات در هنگام تولدش به شدت خوشحال بود با سرعت تمام خود را به شوهرش حضرت ابوطالب (ع) رسانده و مولود جدید را به وی تبریک گفت. ابوطالب چون سخن همسرش را شنید ضمن خوشحالی و تشکر به او گفت: ((اصبری سبتاً اشرک بمثله الا النبوه))

تتعجبین من هذا انک تحبلین و تلدین بوصیه و وزیره))

ترجمه: ای فاطمه! سی سال دیگر صبر کن ، تو نیز نظیر او را به دنیا می آوری، و من این وعده را به تو مژده می دهم. و در حدیث دیگر آمده: آیا تو از این واقعه بزرگ تعجب می کنی؟ بدان که تونیز به وزیر و وصی و جانشین وی حامله می گردی (و فرزند عزیزم علی را به دنیا می آوری)

سی سال از این واقعه شگرف تاریخی گذشت، همان طور که حضرت ابوطالب خبر داده بود فرزند کعبه و وصی و وزیر مصطفی (ص) رحمت عالمیان پناه بی پناهان مولای متقیان حضرت امیرالمومنین علی ابن ابی طالب علیه السلام در روز جمعه ، سیزدهم رجب المرجب ، بیست و سه سال قبل از هجرت نبوی

آن هم در شریف ترین مکان عالم هستی مکه در درون کعبه دیده به جهان گشود.

و گیتی را به نور ولایتش منور ساخت.

فاطمه بنت اسد چون از کعبه با فرزند عزیزش خارج گشت نخست پدرش حضرت ابوطالب از آنان استقبال نموده و میوه دلش را در آغوش گرفت، مولود کعبه در همان لحظات آغاز زندگی اش خطاب به پدر ارجمندهش گفت: السلام علیک یا ابتاه و رحمه الله و برکاته و ابوطالب نیز جواب سلام علی را داده و او را مورد نوازش قرار داد و سپس پیامبر(ص) وارد خانه ابوطالب شد و علی را در آغوش کشید و چون چشمان علی به چهره مبارک رسول خدا افتاد به حرکت آمده و با تبسم و چهره ای خندان گفت: السلام علیک یا رسول الله و رحمه الله و برکاته و آنگاه به دستور رسول اکرم (ص) شروع به خواندن کتابهای آسمانی و از صحف آدم و نوح و ابراهیم آغاز نمود و آیاتی را از زبور و تورات و انجیل قرائت کرد و در پایان از اول سوره مومنون تا آیه دهم را با آهنگ زیبا تلاوت فرمود و بدین طریق عظمت خود را به جهان انسانیت نشان داد.

بخشهای زندگانی علی (ع):

با توجه به اینکه امیر مومنان ده سال پیش از بعثت پیامبر (ص) دیده به جهان گشود و در حوادث تاریخ اسلام همواره در کنار پیامبر اسلام (ص) قرار داشت و پس از درگذشت آن حضرت نیز سی سال زندگی نمود؛ می توان مجموع عمر ۶۳ ساله او را به پنج بخش زیر تقسیم نمود:

۱- از ولادت تا بعثت پیامبر اسلام

۲- از بعثت تا هجرت پیامبر به مدینه

۳- از هجرت تا درگذشت پیامبر اسلام

۴- از رحلت پیامبر اسلام تا آغاز خلافت آن حضرت

۵- دوران خلافت آن بزرگوار

نخستین کسی که اسلام آورد

نخستین افتخار امام علی (ع) پیشگام بودن وی در پذیرفتن اسلام و یا به عبارت صحیح تر، ابراز و اظهار اسلام دیرینه خویش است زیرا علی (ع) از کوچکی یکتاپرست بود و هرگز الوده به بت پرستی نبود تا اسلام او به معنای دست کشیدن از بت پرستی باشد. پیشگام بودن در پذیرفتن اسلام ارزشی است که قرآن روی آن تکیه دارد، تا آنجا که در سوره واقعه آیات ۱۰ و ۱۱ می فرماید: ((و پیشگامان، پیشگام، آنان مقربانند))

دلایل پیشگامی علی (ع) در اسلام:

شواهد پیشگامی علی (ع) در متون اسلامی فراوان است که به عنوان نمونه تعدادی از آنها را بیان می کنیم:

الف: پیش از همه، خود پیامبر اسلام (ص) به پیشقدم بودن علی (ع) تصریح کرده و در میان جمعی از خود فرمود: نخستین کسی که در روز رستاخیز با من در کنار حوض کوثر ملاقات می کند پیشقدمترین شما در اسلام علی ابن ابی طالب است.

ب: دانشمندان و محدثان نقل می کنند: حضرت محمد (ص) روز دوشنبه به نبوت مبعوث شد و علی (ع) فردای آن روز با او نماز خواند.

ج: امام در خطبه قاصعه می فرماید: آنروز اسلام جز به خانه پیامبر (ص) و خدیجه راه نیافته بود و من سومین نفر آنها بودم. نور وحی و رسالت را می دیدم، و بوی نبوت را می شنیدم.

جریان غدیر خم:

در سال دهم هجرت پیامبر بزرگ اسلامی به اصحاب و یاران و فامیل هایش دستور دادند که آن سال آماده زیارت خانه خدا گردند در نتیجه جمع کثیری از مسلمانان مدینه و شهرها و روستاهای اطراف که تعدادشان را بین

نود هزار، و بیش از یکصد و بیست و چهار هزار نفر نوشته اند دور هم گرد آمده و در کنار رسول خدا عازم مکه معظمه برای انجام مناسک حج گردیدند. چون مناسک حج به پایان رسید و زائران خانه خدا تصمیم گرفتند به خانه هایشان برگردند در آن هنگام که به محل غدیر خم رسیدند در سرزمینی به نام جعفه که راههای مدینه و کشورهای مصر و عراق از آن منشعب می گردید و روز پنج شنبه هیجدهم ذی الحجه دهم هجرت بود، ناگاه پیک وحی جناب جبرئیل سر رسید و این آیه را از جانب خداوند خواند. (ترجمه فارسی)

((ای پیامبر! آنچه را که از سوی پروردگارت بر تو نازل شده به مردم برسان و اگر نکنی رسالت او را انجام نداده ای! او خداوند تو را از خطرات دشمنان مصون می دارد و خدا کافران و جمعیت لجوج را هدایت نمی کند.))
در آیه فوق نکات بسیار حساسی است:

اولاً به پیامبر خدا در ابلاغ آن هشدار می دهد.

ثانیاً اهمیت موضوع و هدف ابلاغ بسیار مهم است که نرساندن آن کوتاهی در رسالت خدا به شمار می آید.

ثالثاً آیه موضوعی را در بر می دارد که پیامبر خدا از ابلاغ آن وحشت می کند و ممکن است افراد لجوج و توطئه گر دست به خیانت بزنند.

رابعاً در این آیه افراد لجوج و عنودی که حکم آیه را نپذیرفتند کافر خوانده شده اند!!

پس موضوع ولادت علی (ع) باید در استانه رحلت پیامبر برای بار چندم آنهم در اجتماع با شکوه حج اعلان گردد و مسلمانان جدید و اشخاصی که هنوز ابلاغهای قبلی رسول خدا را نشنیده اند و بدانند، علی (ع) جانشین پیامبر است و ولایت دنباله رسالت است.

چون آیه دستور ابلاغ ولایت علی (ع) به پیامبر رسید جمعیت انبوه در مکانی بنام غدیر خم جمع شدند و حضرت در برابر آفتاب سوزان عربستان خطبه طولانی را قرائت فرموده و سپس دستور الهی را در مورد ولایت و جانشینی امیر المومنین علی (ع) به آنان ابلاغ کرد و آنگاه حضرت علی را به حاضرین معرفی فرمودند و بیان داشتند:

من از میان شما می روم ، و در میان شما دو امانت گرانبها می گذارم هر یکی از دیگری مهمتر است و آنها قرآن و عترت اهل بیت من می باشند، هان ای مردم! من رهبر شما هستم و علی ابن ابی طالب (ع) بعد از من رهبر شماست هر کس ولایت او را بپذیرد ولایت مرا پذیرفته و کسی که ولایت او را نپذیرد در واقع مرا نپذیرفته است و در پایان مراسم حاضرین به خیمه مولای متقیان

دسته دسته مراجعه نموده و دست وی را فشرده و ولایتش را تبریک می گفتند.

با نزول آیه دویست و چهارده سوره شعراء رسول خدا برای تبلیغ و ارشاد خویشاوندانش مامور گردید و بدین منظور میهمانی ساده ای تشکیل داد و تمام بستگانش را دعوت کرد و بیش از چهل نفر از افراد مزبور در آن مجلس شرکت کردند و در پایان پیامبر فرمودند:

کیست از شما که در این امر مهم (رسالت خویش) مرا یاری کند و او برادر و وصی و جانشین من در برابر شما باشد؟ و پیامبر سه بار سخن خود را تکرار کرد و هر سه بار جز علی از کسی جوابی نشنید آنگاه دست علی (ع) را گرفته و خطاب به آنان فرمود:

این برادر و وصی و خلیفه و جانشین من در میان شماست حرف او را بشنوید و اوامرش را پیروی کنید.

چگونه مولا علی (ع) را بشناسیم:

با اینکه کتابها در اوصاف علی علیه السلام نوشته شده هنوز عقول از معرفت آن حضرت عاجز مانده زیرا گذشته از ربانیت او اوصاف کمالیه و اخلاق حمیده و افعال مرضیه آن حضرت از علم و بیان و حلم و حکمت و صبر و صدق و صفا و وفا و استقامت نا متناهی است و به اقرار خاصه و عامه اکمل هر

یک از صفات کمال بلکه مصادیق واقعی آنها و بالاتر صفات الهیه در وجود مبارک آن حضرت ظهور کرده که از هیچ بشری ظاهر نشده این همان اسرار الهی است که خود فرموده :

نحن اسرار الله الودعه فی هیا کل البشریه ترلونا عن الربوبیه و دافعوا عنا خطوط البشریه فانا عنها مبعدون و عما یجوز علیکم فقرهون ثم قولو فینا ما استطعتم.

ما اسرار سپرده خدائیم در شکلهای بشریت ما را از پروردگار فرود آورید و از بهره های بشریت دور کنید که ما از آنها دور شده ایم و از آنچه بر شما رواست.

فضائل آن حضرت از زبان رسول خدا :

از قاسم بن سعد که زمانی حضرت زهرا سلام الله علیها بپدر بزرگوارشان از ضعف حال (بدون خانه از کثرت زهد علی علیه السلام) اظهار کردند حضرت رسول الله (ص) فرمودند آیا نمی دانی منزلت علی علیه السلام نزد من چقدر رفیع است امر مرا متکفل شد(در یوم الانذار که غذا تهیه کرد کمر همت برایم بست) و حال آنکه دوازده ساله بود و در مقابل من شمشیر می زد و حال آنکه جوانی شانزده ساله بوده و کشنده شجاعان بود در وقتی که نوزده ساله بود و هم و غم را از دل من می زدود و حال آنکه بیست سال داشت و درب خیبر را

بلند کرد در حالیکه بیست و دو ساله بود در صورتیکه پنجاه نفر قادر نبودند بلند کنند آنگاه صورت حضرت فاطمه (س) درخشان شد و آثار سرور در او ظاهر گردید و بخانه بازگشت و جریان را برای علی علیه السلام نقل کرد: آنحضرت فرمود مقام فضل خدای را بر من برای شما نشمرده اند.

فضیلت هایی از خود حضرت :

در خصال صدوق رحمه الله علیه از قطان و سنان و وراق نقل کرده سند را از مکحون نقل کرده اند که علی ابن ابی طالب علیه السلام فرمود ضابطین و حافظین (احادیث) از اصحاب رسول خدا (ص) اطلاع دادند که برای من فضائلی و مناقبی است که دیگران ندارند و هفتاد فضیلت مخصوص به خود دارم درخواست کردند که آنها را حضرت بشمارد حضرت بشمارد حضرت یکایک شمردند:

۱- من یک چشم به هم زدنی شرک نورزیدم (این نشان) اول و اوصیا است که بر فطرت توحید متولد می شوند و حتی دوران طفولیت هم به گناه آلوده نمی شوند چنانکه در قصه های یحیی بن زکریا در سرمایه سعادت و نجات ص ۲۵۴ نوشته است. ولات و غری و بتهای دیگر را نپرستیدم اینهم فضیلت دیگر است که به تعبیر آن حضرت بت پرست بودند و بت پرست لیاقت خلیفه الهی را ندارد و بت پرستها را در کیفر کردار ج ۴ ص ۸ می یابد.

۲-هیچگاه شراب نخوردم و شراب خوردن از گناهان کبیره است و زمان جاهلیت رسم آنها بوده چنانکه در کیفر کردار ج ۲ ص ۲۶ شراب خوردن خلفا را با کیفر شراب خواران تشریح کرده مراجعه شود.

۳-من دوران کودکی را در دامن و آغوش رسول خدا (ص) گذرانیده ام. با آن حضرت می نوشیدم و می خوردم و هم صحبت بودم(چنانچه در فضیلت مشروح گردید).

۴-پیامبر اکرم (ص) درباره من فرمود تو از من به منزلت هارون هستی از موسی جز اینکه بعد از من پیغمبری نیست (در فضیلت مشروح گردید).

۵-من اولین پیشگام در اسلام و ایمان هستم (در فضیلت مشروح گردید).

۶-من آخرین فردی هستم که از رسول خدا صلی الله علیه و آله جدا شوم آری روح مبارک رسولخدا از روی دست علی علیه السلام به حکومت اعلا بالا رفت چنانچه در فضیلت وحی خواهید خواند.

۷-من تنها کسی هستم که در جایگاه پیامبر ایثار گرانی در ليله المبیت خوابیدم.

۸-رسول خدا صلی الله علیه و آله بمن هزار باب از علم تعلیم داد که از هر بابی هزار باب علم برایم کشوده شد.

۹-رسول خدا صلی الله علیه و اله به این بشارت داد که در قیامت بر بلندترین منبر اوصیاء قرار خواهیم داشت.

۱۰-رسول خدا بمن فرمود در قیامت هیچ چیزی بمن عطا نمی شود مگر اینکه مثل آن بتو داده شده باشد.

۱۱-رسول خدا (ص) به من فرمود تو برادر من هستی در حالی که دست در دست تو دارم وارد بهشت می شوم.

۱۲-رسول خدا(ص) درباره من فرمود مثل تو مثل کشتی نوح است هر کس در آن درآمد نجات یافت و هر کس تخلف کرد هلاک شد.

۱۳-رسول خدا به من فرمود دست بر پستان گوسفندی بکشم چون کشیدم گوسفند پر از شیر شد رسول خدا(ص)از آن شیر نوشید و به پیرزنی که از تشنگی شکایت می کرد بخشید سپس فرمود از خداوند خواستم برکت را در دستهای تو قرار بدهد.

معروفیت علی علیه السلام در آسمانها :

فرمود چون به معراج رفتم به هیچ گروهی از ملائکه نگذشتم مگر آنکه از من از علی بن ابیطالب علیه السلام پرسیدند تا آنکه گمان کردم نام علی در آسمانها از نام من مشهورتر است و چون به آسمان چهارم رسیدم و ملک

الموت را دیدم گفت یا محمد هر بنده ای که خدا آفریده من قبض روح می کنم .

و چون بزری عرش رسیدم علی بن ابیطالب زیر عرش ایستاده گفتم یا علی تو پیش از من آمدی جبرئیل گفت یا محمد با که سخن می گویی؟ گفتم با برادرم علی گفت این علی نیست و لکن ملکی از ملائکه رحمان است که خدا او را به صورت علی خلق کرده و ما ملائکه مقرب هر گاه مشتاق علی شویم این ملک را زیارت می کنیم برای کرامت علی نزد حق تعالی فرمود چون به معراج به مرتبه قاب و قوسین رسیدم در آن جا صور علی را دیدم و حق تعالی ندا کرد که این صورت را می شناسی گفتم بلی این صورت علی بن ابیطالب است حق تعالی پسویم وحی کرد فاطمه را به او تزویج کن و او را جانشین خود گردان.